

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabonapiaci jelentés	2
A gabonafélék termelői ára	5
A gabonafélék kötési ára a Budapesti Értéktőzsdén.....	8
Gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési átlagára	15
Külpiaci információk.....	17

Osztályvezető:
Dr. Tunyoginé Nechay Veronika

Készítette:
Molnár Zsuzsa
E-mail: Molnar.Zsuzsa@aki.gov.hu

Olajnövény-piaci jelentés	21
A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt kötési ára a chicagói tőzsdén.....	23-24
A növényi olajok heti átlagára a milánói tőzsdén.....	25
A nyers növényi olajok árai	26
Az olajos magvak és darák európai árai	27

Készítette:
Kemény Gábor
E-mail: Kemeny.Gabor@aki.gov.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

Jelenlegi Gabonapiaci Jelentésünkben két fő gondolatot emeltünk ki:

- **Év vége lévén szeretnénk tájékoztatni partnereinket a Piaci Árinformációs Rendszer munkájáról, a megoldandó problémákról és a jövőbeni tervekről.**
- **A jelentés második felében a megszokott módon közöljük a hazai piaci árakat, az árakat alakító legfontosabb eseményeket, világpiaci tendenciákat.**

A piaci árak gyűjtésével kapcsolatos tapasztalatok a gabona termékpályán

A Piaci Árinformációs Rendszer működése 10 éves múltra tekint vissza. A termelői típusú árakon túl a feldolgozói értékesítési, valamint a fogyasztói árakra is kiterjed az árfolyás. A rendszer elsődleges célja **aktuális piaci árinformációk szolgáltatása** az Európai Unió, a piaci szervezetek, az irányító és szakmai szervezetek és minden érdeklődő felé. A munka igen fontos részét képezi az Európai Unió felé történő heti rendszerességű árjelentés. Ezt az adatszolgáltatók által hetente küldött áradatok alapozzák meg. A megbízható munkához a következő szempontokat kell szem előtt tartani:

- Az adatlapok határidőre történő beérkezése.
- Áradatok helyessége, szakmai alátámaszthatósága.
- Az adatok rögzítése után a PÁIR által kalkulált súlyozott átlagárak vizsgálata a tőzsdei és a piaci trendek események ismeretében.

A termelői típusú árakat – ami a brüsszeli árküldés alapja – az adatszolgáltatóknak heti rendszerességgel kell jelenteni az előző hétre az azonnali és a határidős gabonafelvásárlás (mennyiséget és súlyozott átlagárát) közlésével. A brüsszeli és a közhasznú árközlés jelenleg egyaránt az azonnali árakon alapul – mivel célunk az aktuális piaci információkról

való tájékoztatás. A brüsszeli árküldés határideje minden héten szerda 12:00 óra. Annak érdekében, hogy az adatrögzítés és az adatok ellenőrzése is időben történjen, a **PÁIR működését szabályozó 173/2004. (XII. 30.) FVM rendelet** szerint kedd délután 16:00 óra az adatlapok beérkezésének határideje.

Az argyűjtés, rögzítés, adatküldés folyamata:

- A hétfői nap folyamán a termékpálya felelős minden kapcsolattartó részére e-mailben jelzi az adatküldés esedékességét.
- Kedden délután 16 óra körül újabb emlékeztető e-mailt küldünk az adatszolgáltatóknak.
- Szerdán reggel a még hiányzó adatlapok miatt a termékpálya-felelős telefonon megkeresi az adatküldésért felelős személyt, és újfent emlékezteti az adatküldésre, kihangsúlyozva annak sürgősségét.
- Az adatok beérkezése után történik az adatrögzítés a PÁIR-ban, miközben az egyedi árak szakmai és számszaki kontrollja is megtörténik. Amennyiben számunkra nem világos okokból jelentősen eltér egy ár a trendtől, illetve a többi ártól, telefonon érdeklődünk az ártartalmat illetően. Az eltérés okától függően döntjük el, hogy az adott ár alkalmas-e az aktuális piaci folyamatok közvetítésére.
- Az adatrögzítés után a rendszerből lekérdezésre kerül az összesített mennyiség és a súlyozott átlagár, melynek szakmai helytállósága az aktuális világpiaci, európai és regionális információk, valamint a tőzsdei trend alapján dönthető el.
- Ezek után, még szerdán 12 óráig el kell küldeni a regionális piaci árakat az Európai Unió Mezőgazdasági Bizottságához (DG Agri).

Az eddig leírtakból talán világosan látszik, hogy a munka folyamán különösen figyelni kell a részletekre ahhoz, hogy az egész helyes

legyen. A feladat ellátása során felmerülő problémák, nehézségek:

- Nem érkezik meg határidőre az adatlap (kedd 16 óráig).
- Szerdán délelőtt (a brüsszeli árküldés napján) telefonos – esetenként többszöri – megkeresés után kapjuk csak meg az adatokat – amelyek küldését és kötelezettségét egyébként a FVM rendelet pontosan meghatározza.
- Súlyozott átlagár helyett összetételt tüntetnek fel az adatlapon.
- Helytelen a súlyozott átlagár. Ez a legtöbb esetben azt jelenti, hogy nem csak olyan szerződésekből tevődik össze az ár, amelyek a jelentés időszakát figyelembe véve 30 napon belül köttettek (azonnali), hanem amelyek hónapokkal azelőtt (30 napon túl, határidős). Az utóbbi esetben lényegesen eltérhet az ár az adott hét jellemző piaci árától, különösen igaz ez az idei évre. Ezeket az adatokat nem tudjuk kezelni, nem tudjuk rögzíteni a rendszerünkben, mivel valótlán irányba módosítanák az aktuális árat.
- Helytelenül történik a jelentési időszak megjelölése: egy hét helyett egyszerre több hétre jelentik az árat, ami értelmezési nehézséget okoz, hiszen Brüsszel felé nekünk is a heti árküldés kötelezettségének kell megfelelnünk.
- A felsorolt problémák mind újabb utánajárást, telefont, és időt igényelnek nemcsak tőlünk, hanem az adatszolgáltatók részéről is.

A problémák ismeretében igyekszünk minél biztosabb és jobb megoldást keresni azt szem előtt tartva, hogy **helyes piaci árinformációt** nyújtsunk. A következőképpen próbáljuk kezelni a nehézségeket:

- Folyamatos kapcsolattartás, információcsere az adatszolgáltatókkal.
- Kérdéses pontok tisztázása, egyeztetése.
- Fokozott figyelem az adatokra.

- Szükség esetén a probléma jelzése az adott adatszolgáltatóknak (telefonon, levélben).

2008-ban törekedtünk arra, hogy a végleges piaci árak valamennyi fontos és meghatározó piaci szereplő helyes (azonnali) árait tartalmazza, ami alapvető követelménye a szakmai helytállóságnak. Ebben benne van az is, hogy az előbb közölt problémákat hétről-hétre kezeljük, melyek jó része elkerülhető lenne.

Korábbi terveinknek megfelelően elkezdjük, illetve folytatjuk az árgyűjtés mélyítését, ami a határidős piac feltérképezését jelenti. Szükségességét az indokolja, hogy a határidős gabonavásárlás súlya nő az összes gabonaforgalmon belül. A határidős piac ismerete, a minél megbízhatóbb, pontos, aktuális piaci árak közlése érdekében fontos. Az árgyűjtés fejlesztése céljából folyamatos a kommunikáció az érintett adatszolgáltatókkal. A jövőben várhatóan új adatlappal jelenünk meg, amely tartalmazza a szükséges bővítéseket, pontosításokat a határidős gabonapiacra vonatkozóan.

Ezúton szeretnénk megköszönni minden kedves Partnerünknek az eddigi munkáját, együttműködését, pozitív és segítőkész hozzáállását munkánkhoz, és kérjük a továbbiakban is a segítő szándékú közreműködését, amely előreviheti közös érdekeinket.

Termelői árak

Az **étkezési búza** hazai havi termelői ára 2008. augusztusától lassan mérséklődik, novemberben alig haladta meg a 33,5 ezer Ft/tonnát (1. ábra). Ez a 2007. novemberi árhoz képest mintegy 38%-kal alacsonyabb. A folyamatos csökkenés következtében 2007 és 2008 azonos időszakait tekintve nő az árkülönbség.

A **takarmánykukorica** hazai havi termelői ára három hónapos zuhanást követően októbertől novemberre kismértékben még mindig csökkent, novemberben 20,8 ezer Ft/t volt (2. ábra). Az előző hónaphoz hasonlóan 2008. novemberében is több mint 60%-kal alacsonyabb az ár 2007. novemberéhez viszonyítva. A heti termelői árak kismértékben változtak az utóbbi hetekben (1-2. táblázat). A regionális árak között a felvásárlás volumenének köszönhetően kisebbek a különbségek, bár a takarmánykukorica felvásárolt mennyisége a 48. héten újra visszaesett. A betakarítás elejétől már nagyobb mennyiségek cserélnek gazdát, azonban a forgalom vontatott, elhúzódó, a korábbi átlagos évektől eltérő ütemben zajlik.

Határidős jegyzések

A búza és a kukorica forintban kifejezett jegyzése a dollár erősödése és a forint gyengülése következtében is csak kismértékben esett a **chicagói tőzsdén** 2008. 47. hetében (5-6. ábra). A valós csökkenés ennél jóval nagyobb mértékű. A búza különböző határidőre szóló, dollárban kifejezett jegyzése tonnánként 13-14 dollárral, míg a kukoricáé 18-20 dollárral zuhant 2008. 47. hetében. A háttérben az ásványolaj világpiaci árának esése áll, ami csökkenti a keresletet elsősorban a kukorica, de a búza iránt is.

Ez a hatás átgyűrűzött a **párizsi tőzsdére** is, ahol a búza és a kukorica forintban kifejezett jegyzése (a forint gyengesége ellenére) rövid ideig tartó stagnálás után 2008. 47. hetében erőteljes csökkenésnek indult. (7-8. ábra).

A **Budapesti Értéktőzsde** árupiaci szekciójában alig történt változás a gabonafélék jegyzésében november eleje óta, a regionális hatások befolyásolják továbbra is a jegyzések alakulását (3-4. ábra). Az euro búza tőzsdei

jegyzése stagnál, a takarmánykukoricáé kismértékű emelkedés után újra csökkenni kezdett 2008. 47. hetében, ám ez a csökkenés a 48. héten megállt.

Feldolgozói értékesítési és fogyasztói árak

A még mindig csökkenő alapanyagárak hatására folyamatosan mérséklődik a fehér kenyérliszt, a rétesliszt, a finomliszt valamint a búzadara **feldolgozói értékesítési ára** (11-14. ábra). A **fogyasztói árakat** illetően a finomliszt ára csökkent számottevően 2008. novemberében októberhez viszonyítva, míg a fehér kenyér fogyasztói ára az elmúlt két hónapot tekintve nem, vagy alig változott (15-16. ábra).

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 48. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2008. 47. hét	2008. 48. hét	2008. 48. hét/ 2008. 47. hét (%)
Étkezési búza	tonna	-	6 074,74	2 310,74	9 408,28	8 439,72	89,71
	Ft/t	-	34 314,30	32 337,46	30 984,88	33 745,33	108,91
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	14 590,15	26 566,32	5 876,11	75 512,39	47 032,58	62,28
	Ft/t	21 588,07	20 699,95	20 032,55	20 978,65	20 892,08	99,59
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

* Szarmazási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus.

Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

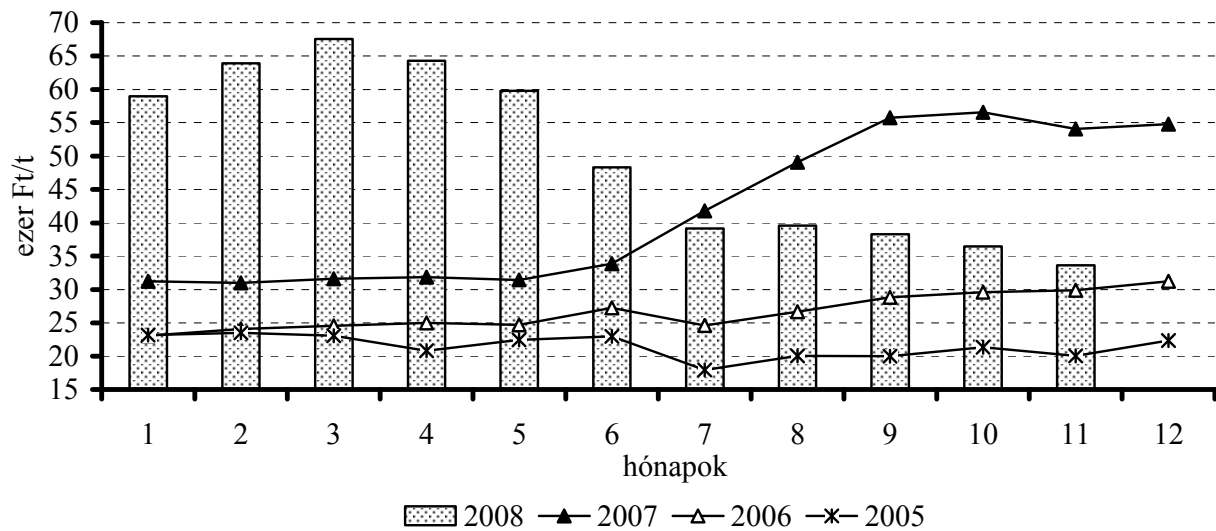
Forrás: AKI PÁIR

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 48. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2007. 48. hét	2008. 47. hét	2008. 48. hét	2008. 48. hét/ 2007. 48. hét (%)	2008. 48. hét/ 2008. 47. hét (%)
Étkezési búza	tonna	4 453,22	9 408,28	8 439,72	189,52	89,71
	Ft/t	52 693,46	30 984,88	33 745,33	64,04	108,91
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	17 459,68	75 512,39	47 032,58	269,38	62,28
	Ft/t	52 275,61	20 978,65	20 892,08	39,97	99,59
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

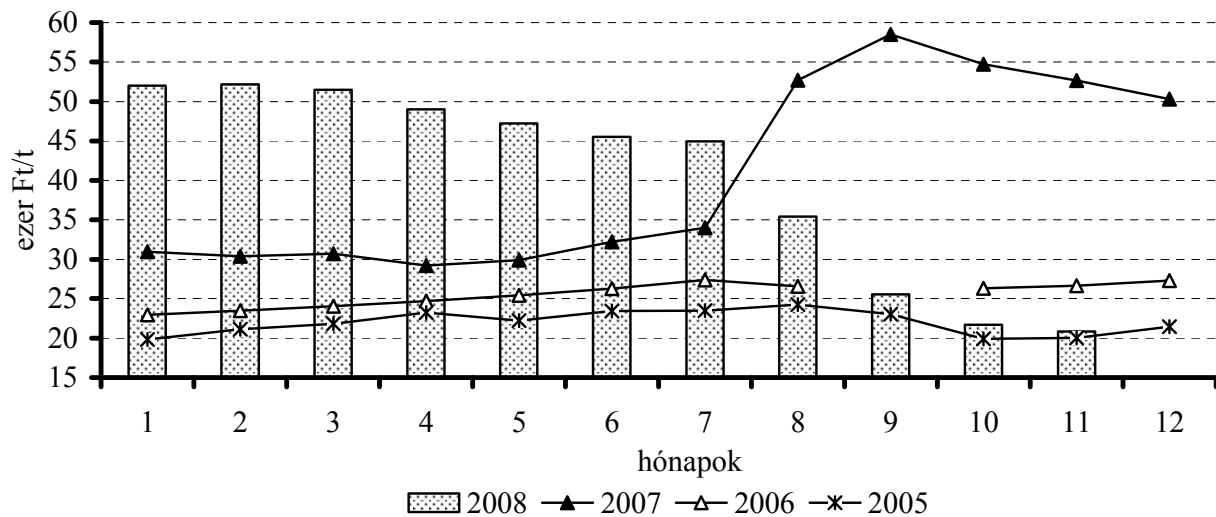
Forrás: AKI PÁIR

Az étkezési búza termelői árának alakulása

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

Az takarmánykukorica termelői árának alakulása

Forrás: AKI PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KÖZÉP-KELET- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
30	43 430	44 760	41 100	45 430	39 518
31	-	45 960	39 980	46 620	39 216
32	39 870	-	39 580	4 220	41 292
33	37 960	-	38 990	42 590	38 959
34	39 630	-	39 020	41 790	39 543
35	39 590	-	38 550	37 650	38 556
36	38 410	-	38 850	41 800	39 071
37	38 900	-	37 910	40 700	37 806
38	41 040	-	36 630	35 210	38 917
39	41 400	-	35 470	36 790	36 607
40	46 510	-	35 280	36 590	37 581
41	41 500	-	35 250	36 740	36 728
42	46 010	-	35 180	38 430	35 465
43	40 990	-	35 880	40 490	35 140
44	30 310	-	36 500	36 840	34 511
45	41 440	-	34 000	33 390	34 843
46	37 370	-	34 760	36 670	34 691
47	41 250	-	34 210	38 040	30 984
48	-	-	32 730	39 440	33 745

hetek	Oroszország	Lengyelország	Lettország	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
30	-	54 230	-	28 890	56 400
31	32 960	46 150	-	28 370	39 060
32	37 890	44 230	37 740	28 840	40 370
33	39 640	42 440	39 230	31 220	42 480
34	-	40 830	39 730	32 190	43 440
35	40 150	39 820	40 910	31 660	41 740
36	40 820	39 300	39 030	32 510	42 140
37	-	38 630	39 490	32 590	42 500
38	40 960	39 070	40 410	32 750	41 990
39	38 730	38 800	42 870	32 740	40 690
40	-	36 650	37 170	32 520	43 050
41	-	35 720	41 110	32 980	43 540
42	-	35 680	42 920	33 160	43 220
43	-	36 640	41 400	32 610	42 530
44	-	34 890	40 320	32 740	44 410
45	-	35 050	39 270	30 180	42 040
46	-	34 050	39 640	-	41 190
47	-	33 770	35 640	-	40 920
48	-	32 800	-	-	-

Megjegyzés - az ár a következő standardra vonatkozik:

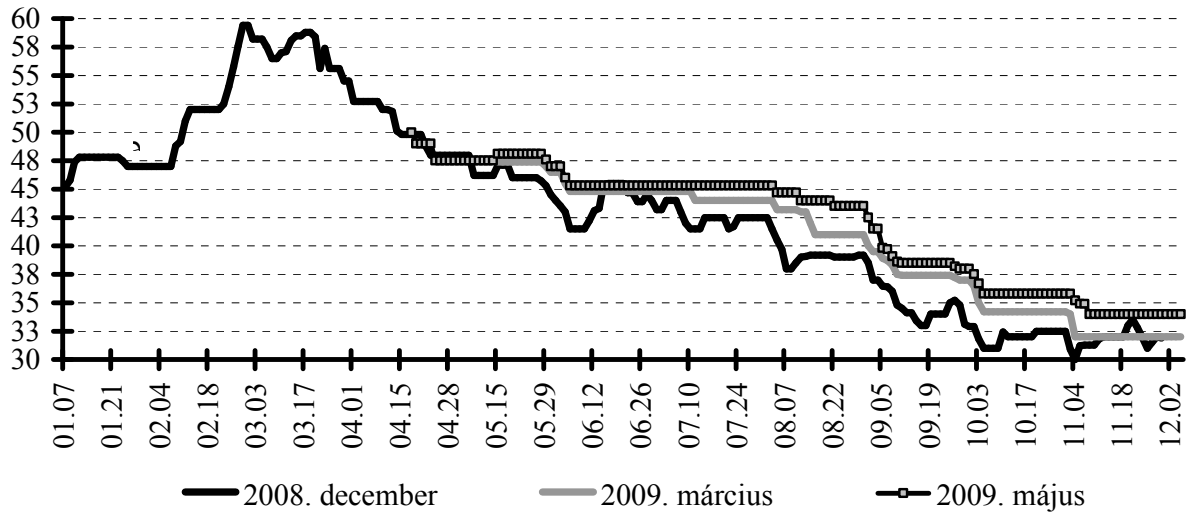
- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max. 14,5%
- idegenmag-tartalom max. 7%
- csírázott szem max. 4%
- Hagberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Észtország: hektolitersúly 72 kg, Hagberg-féle esésszám 180, csírázott szem 3%
- Nagy-Britannia: hektolitersúly min. 76 kg, Hagberg-féle esésszám 250
- Szlovákia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%
- Magyarország: hektolitersúly 76 kg, csírázott szem max. 2%, Hagberg-féle esésszám 230
- Oroszország: nedvességtartalom max. 15%
- Lengyelország: hektolitersúly min. 76 kg, idegenmag-tartalom max. 6%
- Lettország: nedvességtartalom max. 13%, idegenmag-tartalom max. 5%, csírázott szem max. 3%
- Bulgária: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 4%
- Litvánia: hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%, idegenmag-tartalom max. 3%

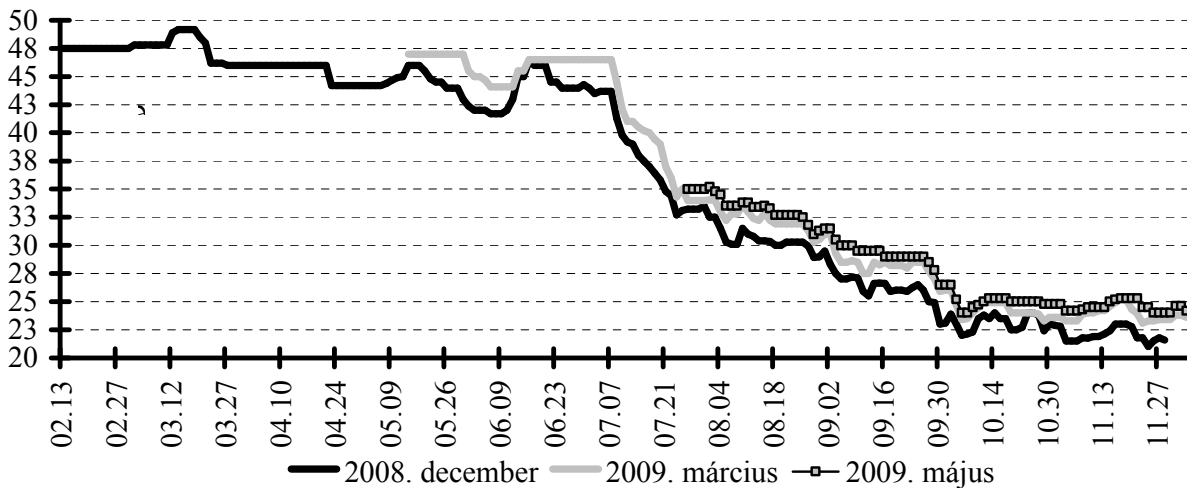
Forrás: AGRIMIS - Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2008. 48. hét

Az euro búza különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a Budapesti Értéktőzsdén

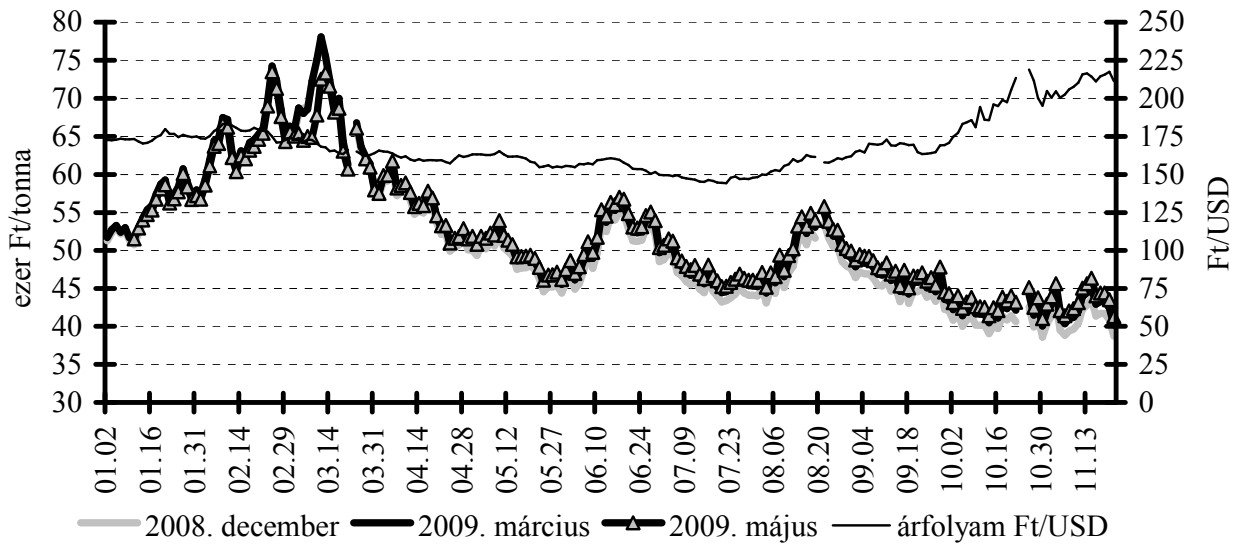
Forrás: BÉT

A takarmánykukorica különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a Budapesti Értéktőzsdén

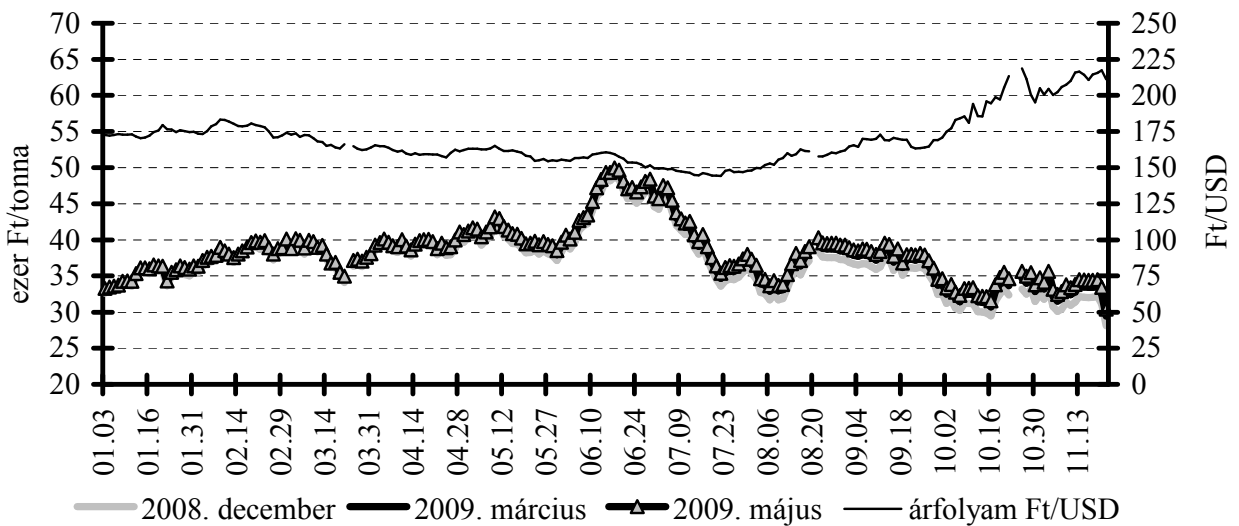
Forrás: BÉT

A búza különböző határidőre szóló jegyzése 2008-ban a chicagói tőzsdén

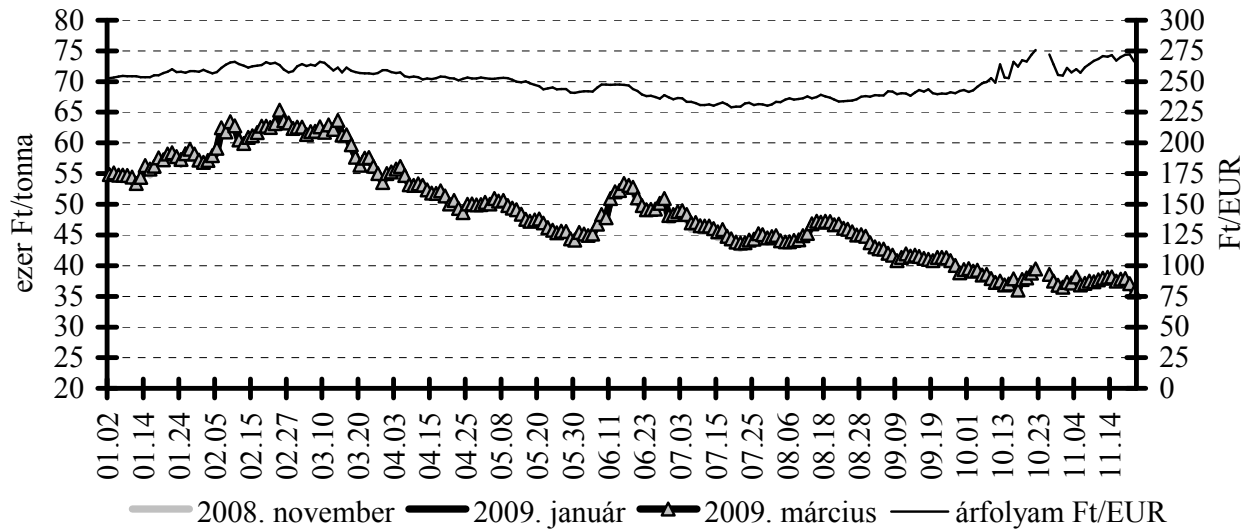
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése 2008-ban a chicagói tőzsdén

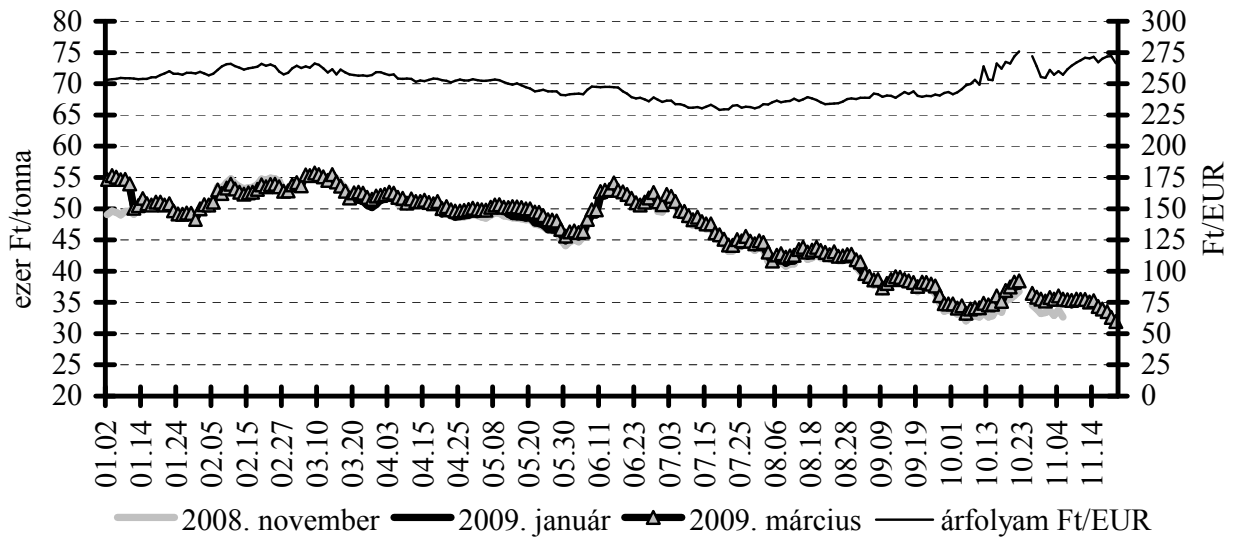
Forrás: CBOT/CME - Chicago Board of Trade

A búza különböző határidőre szóló jegyzése 2008-ban a párizsi tőzsdén

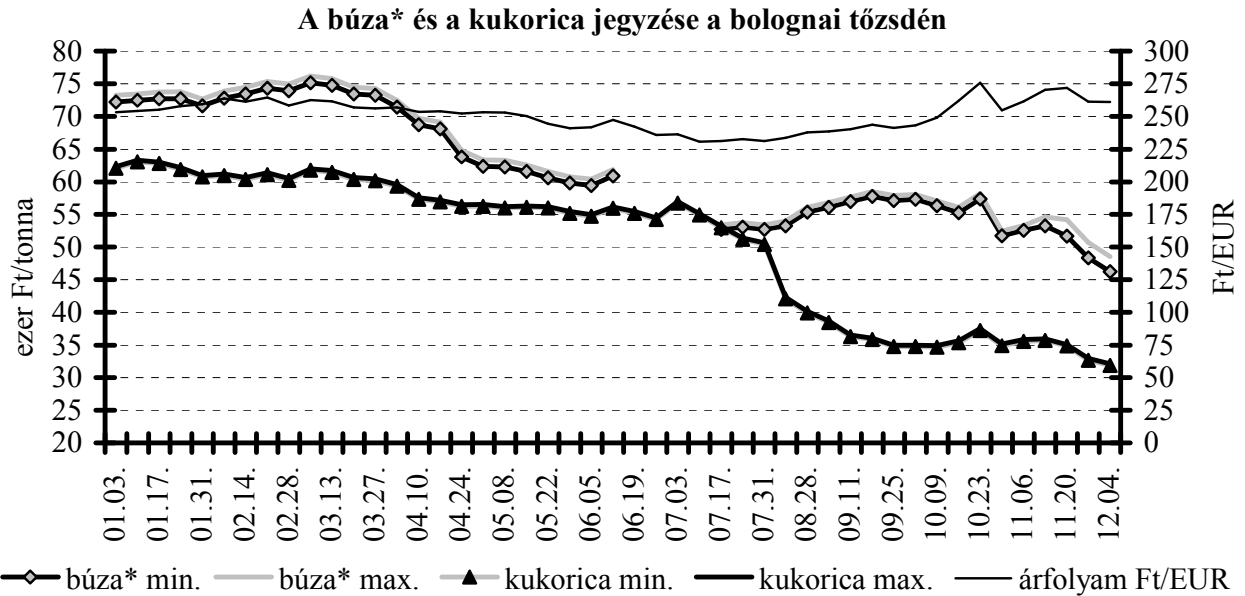

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése 2008-ban a párizsi tőzsdén

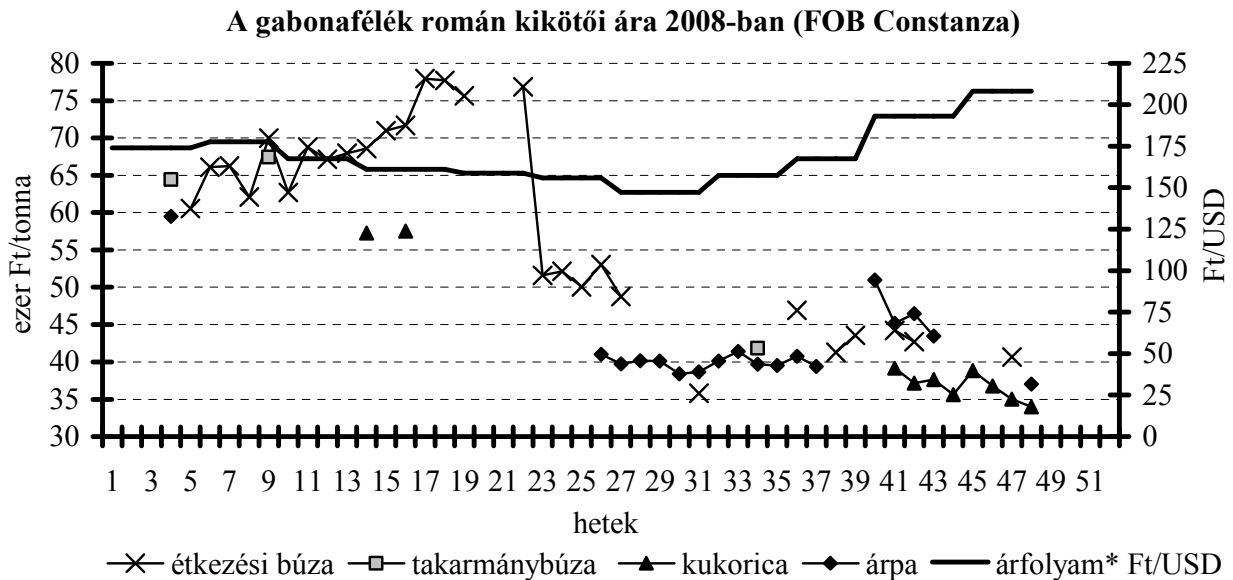

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

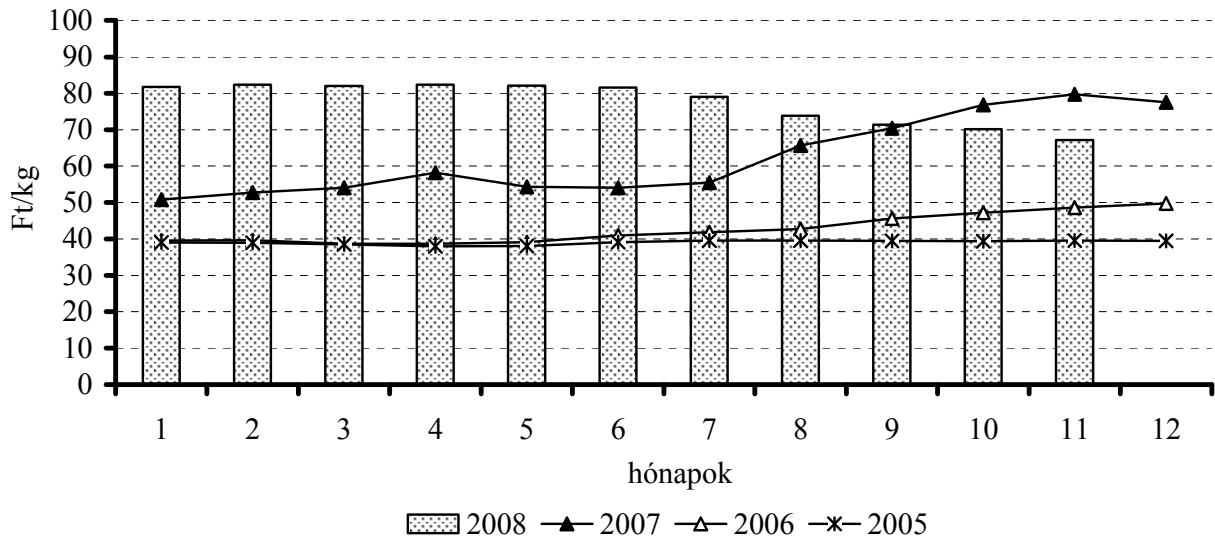
Forrás: AGER Borsa Merci Bologna; MNB

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (80 kg/hl; fehérje 13,5%)

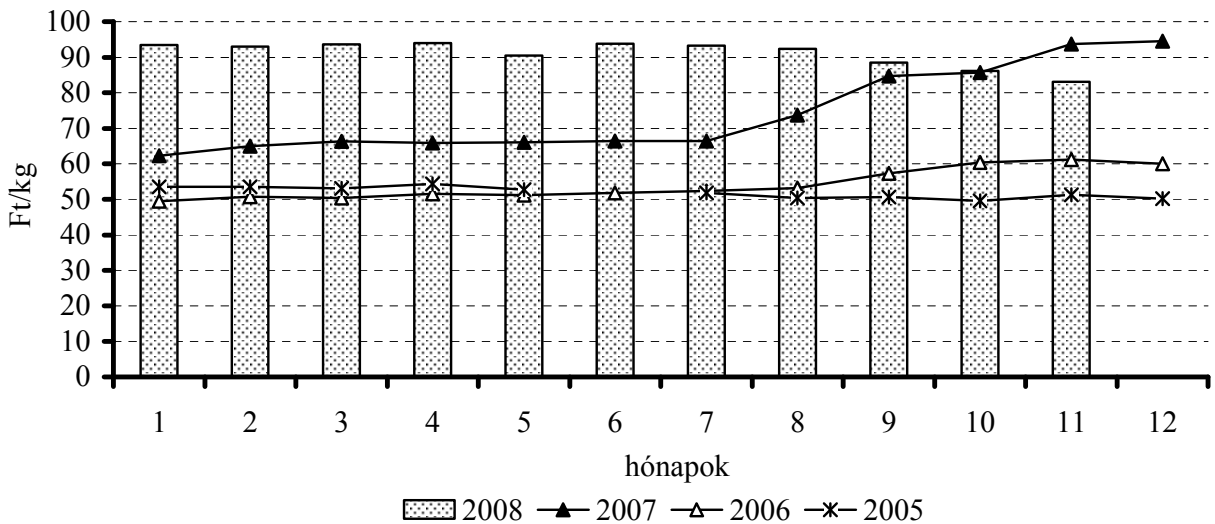

Forrás: MADR - Román Agrárminisztérium; MNB

* Havi átlagárfolyamok.

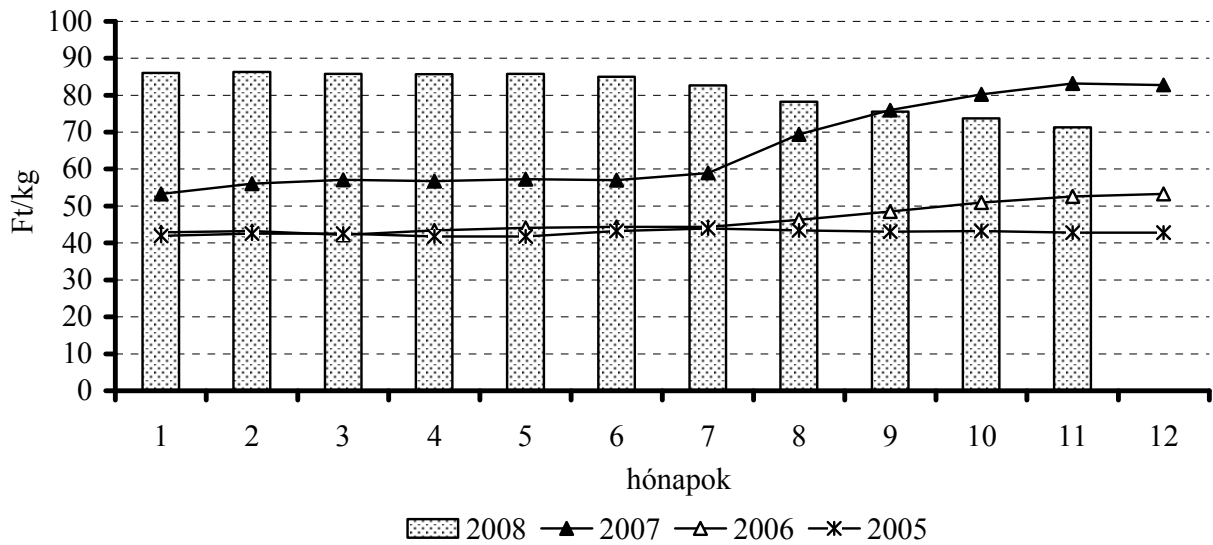
A fehér kenyérliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

Forrás: AKI PÁIR

A rétesliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

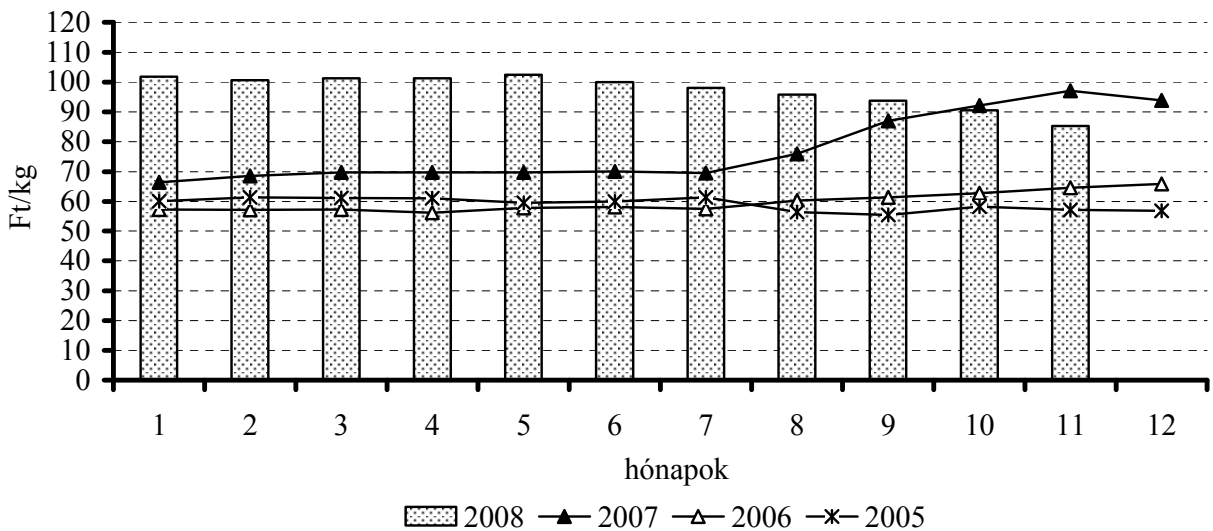
Forrás: AKI PÁIR

A finomliszt havi értékesítési átlagárának alakulása

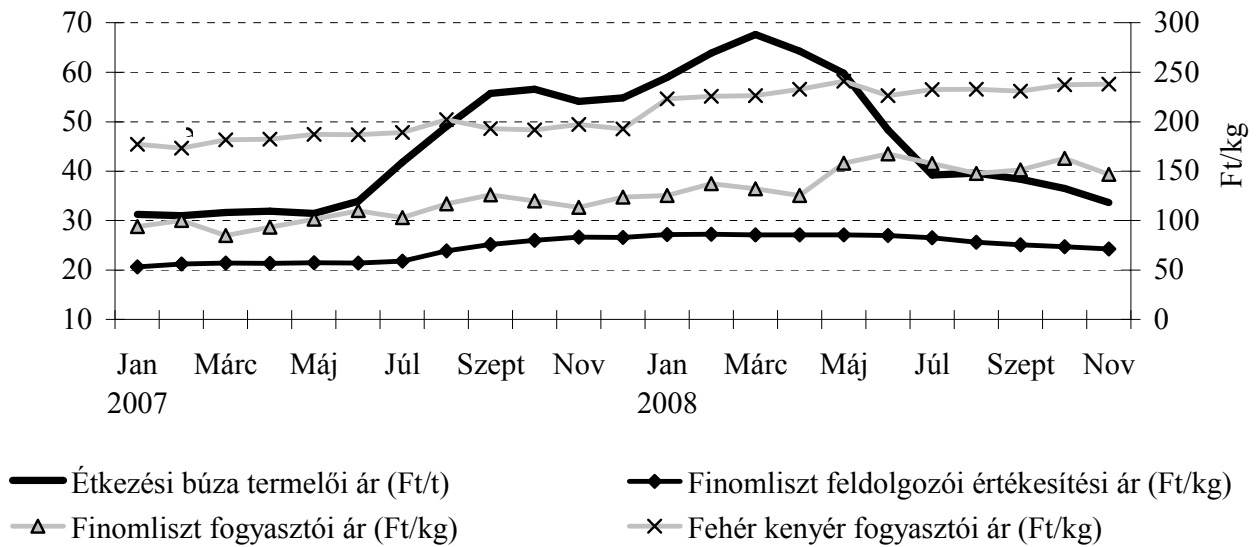
Forrás: AKI PÁIR

A búzadara havi értékesítési átlagárának alakulása

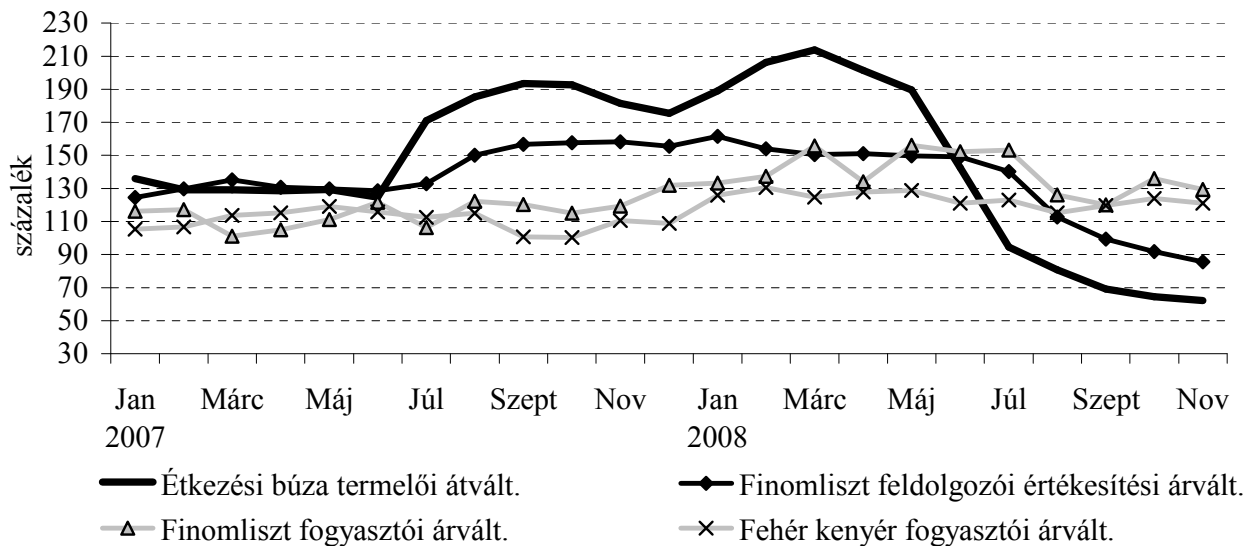
Forrás: AKI PÁIR

Fázisárak a gabona termékpályán

Forrás: AKI PÁIR

Árváltozások a gabona termékpályán (előző év azonos hónapja=100%)

Forrás: AKI PÁIR

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 48. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Országos				
		2007. 48. hét	2008. 47. hét	2008. 48. hét	2008.48. hét/ 2007. 48. hét (%)	2008. 48. hét/ 2008. 47. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	1234,16	2472,59	2176,83	176,38	88,04
	Ft/kg	78,35	66,29	67,86	86,60	102,36
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	974,40	2368,47	1792,83	183,99	75,70
	Ft/kg	85,26	69,57	71,40	83,74	102,62
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	433,93	1407,67	1181,64	272,31	83,94
	Ft/kg	91,63	77,07	75,84	82,76	98,41
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	77,00	56,31	48,19	62,58	85,58
	Ft/kg	88,68	77,90	77,76	87,69	99,83
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	38,20	26,45	60,65	158,77	229,30
	Ft/kg	89,10	78,84	79,98	89,77	101,44
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	30,90	113,97	87,56	283,40	76,83
	Ft/kg	99,71	88,65	79,38	79,61	89,55
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	619,12	1629,33	1141,11	184,31	70,04
	Ft/kg	79,69	66,05	65,82	82,59	99,66
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	609,75	1737,56	1176,71	192,98	67,72
	Ft/kg	82,88	64,29	69,13	83,41	107,53
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	377,65	730,12	562,78	149,02	77,08
	Ft/kg	86,12	71,41	71,35	82,85	99,92
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	84,15	168,55	81,45	96,79	48,32
	Ft/kg	86,75	74,95	76,29	87,94	101,79
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	29,35	76,38	69,84	237,97	91,44
	Ft/kg	102,42	83,25	87,44	85,37	105,04

Forrás: AKI PÁIR

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA 2008-BAN

Termék	2007. november	2008. október	2008. november
Finomliszt BI 55	113	163	147
Fehér kenyér	197	238	238
Félbarna kenyér	177	204	205
Étkezési búzadara AD	138	190	183

Ft/kg

Forrás: AKI PÁIR

KÜLPIACI INFORMÁCIÓK Határidős piacok (2008. november 28.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago *(őszi, lágy búza)		Kansas **(őszi, kemény búza)		Minneapolis ***(tavaszi, kemény búza)		LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	GBP / tonna	
2009. január	134,25	34 850	2008. december	199,31	40 213	2008. december	206,85	41 734	2009. január	92,65
2009. március	134,50	34 915	2009. március	206,20	41 603	2009. március	213,64	43 104	2009. március	95,15
2009. május	135,75	35 239	2009. május	211,16	42 604	2009. május	217,50	43 883	2009. május	97,90
2009. augusztus	140,75	36 537	2009. július	215,94	43 568	2009. július	221,45	44 680	2009. július	100,40
2009. november	146,25	37 965	2009. szeptember	223,93	45 180	2009. szeptember	225,68	45 533	2009. november	107,75
2010. január	147,00	38 160	2009. december	230,64	46 534	2009. december	232,84	46 978	2010. január	110,75

* SRW-Soft Red Winter.

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

** HRW-Hard Red Winter.

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

LIFFE - London International Financial Futures and Options Exchange

**** Étekezési és takarmánybúza.

Kukorica

7. táblázat

MATIF, Párizs		CBOT, Chicago	
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő
2009. január	118,00	30 632	2008. december
2009. március	120,00	31 151	2009. március
2009. június	123,00	31 930	2009. május
2009. augusztus	126,00	32 708	2009. július
2009. november	130,50	33 876	2009. szeptember
2010. január	131,00	34 006	2009. december

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME - Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

Repce

8. táblázat

MATIF, Párizs	
Szállítási határidő	EUR / tonna
2009. február	299,75
2009. május	296,00
2009. augusztus	198,75
2009. november	302,50
2010. február	316,25
2010. május	309,25

MATIF - Marché A Terme d' Instruments Financiers

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2007. 48. hét		2008. 48. hét		
Franciaország					
Rouen	232	58 872	-	-	december
La Pallice	-	-	131	34 187	november
* Creil	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	238	60 316	138	36 058	december
Würzburg	233	58 922	135	35 274	december
Köln	230	58 289	138	36 058	december
Drezda	225	57 022	115	30 048	december
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Olaszország					
Milánó	-	-	-	-	-
Bologna	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	238	60 316	-	-	december
Spanyolország					
**Barcelona	245	62 090	135	35 274	december
Ausztria					
Bécs	235	59 556	140	36 450	december
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	203	51 385	-	-	január
Bordeaux/Bayonne	-	-	114	29 745	november
La Pallice	-	-	115	30 007	november
Németország					
Hamburg	215	54 487	-	-	december
Olaszország					
Bologna	-	-	-	-	-
Spanyolország					
**Barcelona	215	54 487	134	35 013	december

* FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** - Import búzaár.

Forrás: HGCA - The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	EUR/tonna	Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2008. 48. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	110	28 650	december
Franciaország			
Rouen	106	27 655	november
La Pallice	-	-	-
* Creil	101	26 348	november
Németország			
Hamburg	110	28 742	december
Hannover	106	27 697	december
München	114	29 656	december
Drezda	98	25 606	december
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Olaszország			
Bologna	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	-	-	-
Spanyolország			
Barcelona	132	34 490	december
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Finnország			
Raisio	105	27 435	november
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	-	-	-
Németország			
Hamburg	130	33 968	december
Hollandia			
*Rotterdam	137	35 797	november
Belgium			
Brüsszel	-	-	-

* FOB - Free on Board-bérméntesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	2008.11.21.		2008.11.28.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t		
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%	321,15	67 842,94	320,51	64 666,10	december	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	—	—	—	—	—	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	234,60	49 559,25	243,60	49 148,74	december	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	—	—	—	—	—	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Francia. alapminőség	187,50	39 609,38	183,00	36 922,08	november	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	179,70	37 961,63	192,00	38 737,92	december	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágybúza	150,00	31 687,50	150,00	30 264,00	november	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1	370,40	78 247,00	368,80	74 409,09	november	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2	361,70	76 409,13	359,80	72 593,25	november	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	151,40	31 983,25	156,10	31 494,74	december	*FOB US Gulf
Argentína	—	—	145,30	29 315,73	december	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Francia., takarmány	152,10	32 131,13	151,10	30 485,94	november	*FOB Rouen
Oroszország, takarmány	127,50	26 934,38	127,50	25 724,40	november	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW	—	—	—	—	—	*FOB PNW

(1) CWRS - Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(2) Ausztrália APH - Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(3) US No. 2 DNS - USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza

(4) US No. 2 HRW - USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza

(5) ASW - Australian Standard White: standardbúza

(6) EU, Francia. alapminőség: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW - USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza

(8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza

(9) Kanada CWAD 1 - Canada Western Amber Durum 1: kemény

(10) Kanada CWAD 2 - Canada Western Amber Durum 2: kemény

(11) US YC 3 - USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Francia., takarmányárpa: a világpiacon elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- *Továbbra is kiegyensúlyozott a szója árának alakulása, mind a kereslet, mind a kínálat csökken.*
- *A repce és a napraforgó esetében még mindig a nagy termés nyomja az árakat, jelentős készletek halmozódhatnak fel.*
- *A hazai piacon nem változtak az árak, ez a napraforgó esetében az EU-s viszonylatban is alacsony árnak, a repcénél pedig a kiegyensúlyozott hazai keresletnek köszönhető.*

Világpiaci helyzet

November második felében tovább tartott a szója árának határozott tendencia nélküli mozgása (1-3. ábra). Az árak stagnálását továbbra is a piaci bizonytalanságok okozták. Újabb rossz hírek érkeztek Dél-Amerikából, mivel a szárazság miatt egyrészt késnek a vetések Argentínában és Braziliában, másrészt a várható hozamok is csökkennek, így hiába nőtt ismét a vetésterület (elsősorban Argentínában), az ideihez hasonló termésre lehet számítani a jövő év elején. További rossz hírt jelentett, hogy a kínai és indiai szójatermés is kisebb lett a vártnál, így a világ igen alacsony szinten lévő szójakészletei gyakorlatilag nem változnak a 2008/09-es gazdasági évben. Hogy ennek ellenére nem emelkedtek az árak, az egyrészt a gazdasági recesszióknak köszönhető, aminek hatására várhatóan csökken a szója iránti kereslet (az EU-ban várhatóan tovább csökken a szójadara felhasználása a jövő évben). Az olajos magvak, de főképpen a növényolajok árát csökkentette, hogy tovább esett az ásványolaj ára is, így romlott a növényi olajokból származó biodízel pozíciója is.

A pálmaolaj esetében a szójával ellentétben továbbra is igen alacsonyak és csökkenőek az árak (5. ábra), amit az ez évi gyors maláj és indonéz termésnövekedésnek lehetett betudni (egy gazdasági év alatt 4,9 millió tonnával nőtt az olajtermelésük, mintegy 44 millió tonnára). Mivel jövőre lassul a hozamok növekedése (most fordultak termőre a még a

biodízel-boom idején ültetett olajpálmák, amelyek hozama az idő előrehaladtával csökken), az alacsony árak miatt a többi olajjal szemben nőhet a pálmaolaj felhasználása. Ezért várhatóan megáll a készletek további növekedése, és némi árnövekedés is várható a piacon.

Európai kitekintés

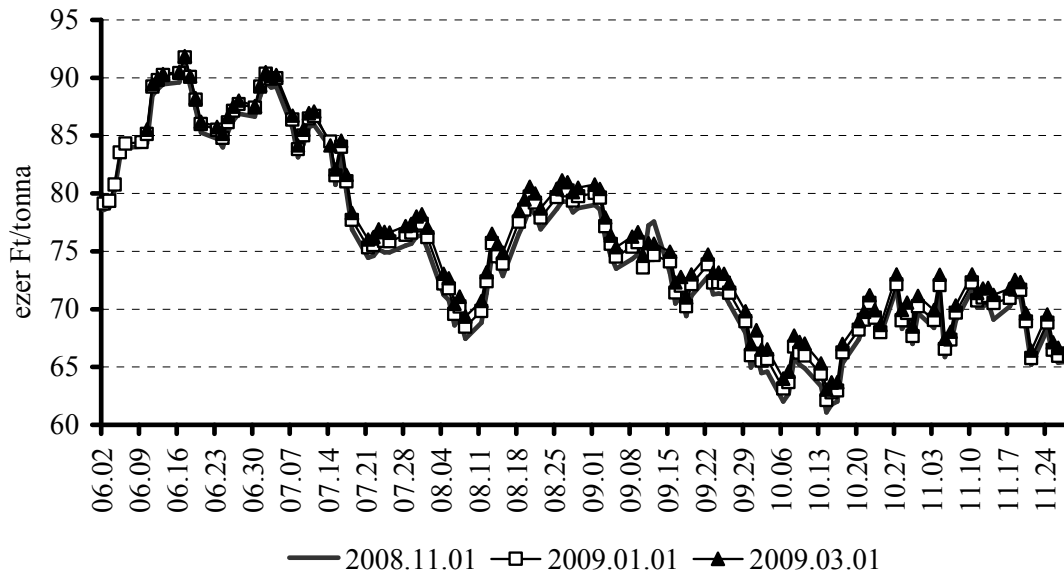
Az EU legfontosabb olajnövényének számító repce ára a szójával ellentétben jelentősen veszített értékéből, és 2007 augusztusa után ismét átlépte a lélektaninak számító 300 euró/tonnás szintet, de most lefelé. Ennek oka a bőséges európai és világtermésben keresendő, amelynek hatására jelentősen nőnek a készletek (a tavalyi 49 után idén 56,5 millió tonna termett, a 2008/09-es gazdasági év végére pedig 4,7-ről 7,2 millió tonnára nőhetnek a készletek). Bár a repcefeldolgozás jó ütemben halad (Németország, a legnagyobb feldolgozó esetében 5%-kal nőtt a repcefeldolgozás a gazdasági év első három hónapjában a tavalyi értékekhez képest), a német piacon január elsejétől tovább emelkedő adó sok felhasználót eltántoríthat a biodízeltől. Ez a bizonytalanság jellemzi az európai olajmalmokat is, amelyek már megvásárolták a jövő tavaszig szükséges készleteket, tovább szorítva ezzel lefelé az árakat. A jövő évi repcére vonatkozó árkilátásokat ronthatja, hogy a fontosabb termelő országokban (pl.: Németország, Lengyelország) ismét nőtt a repce vetésterülete, míg a közép-európai régióban sem csökkent a repce iránti érdeklődés.

A napraforgó ára hasonlóan alakult a repcééhez. A jó terméshez társuló nagyobb év végi készletek tovább nyomták lefelé mind az olaj, mind a mag árát (5. ábra, 2-3. táblázat), így hiába csökkent az argentin vetésterület, hiába romlik a terméskilátás, ez egyelőre nem érződik az árakban.

Hazai körkép

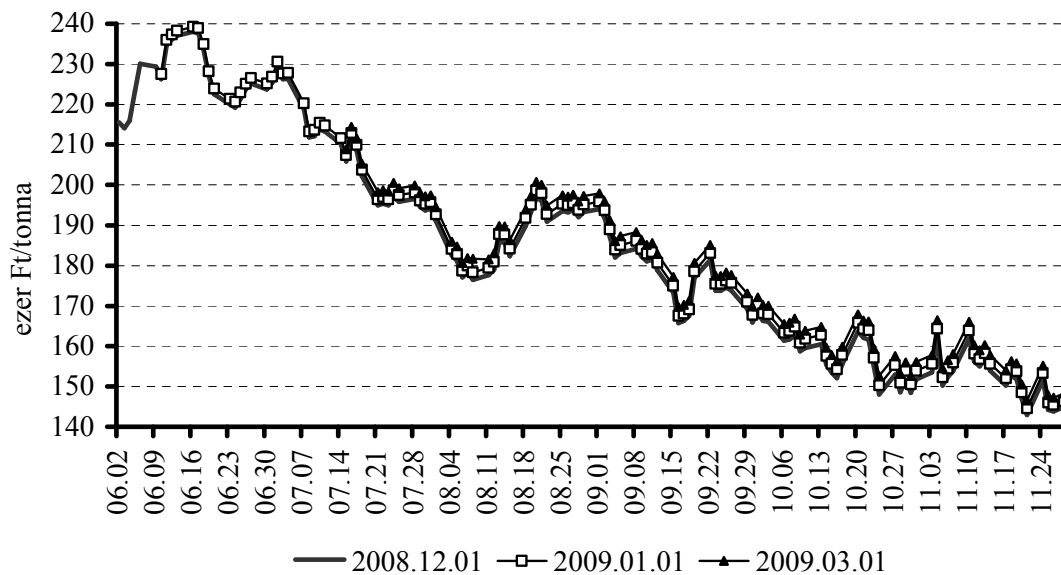
A hazai tőzsdén érdemben nem esett tovább sem a napraforgó, sem a repce ára (6. ábra), ami a napraforgó esetében elsősorban annak köszönhető, hogy az árak már jóval korábban mélyen az EU-s szint alá estek. (Bár a termelői árak még mindig magasabbak a tavasszal magas áron kötött szerződések hatására – 1. táblázat.) A repce esetében elsősorban a hazai feldolgozók stabil felvásárlása jelentett támaszt az áraknak, bár némi lemorzsolódás azért volt, főleg a 2009-es termésre vonatkozó árakban.

A szójabab különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a chicagói tőzsdén

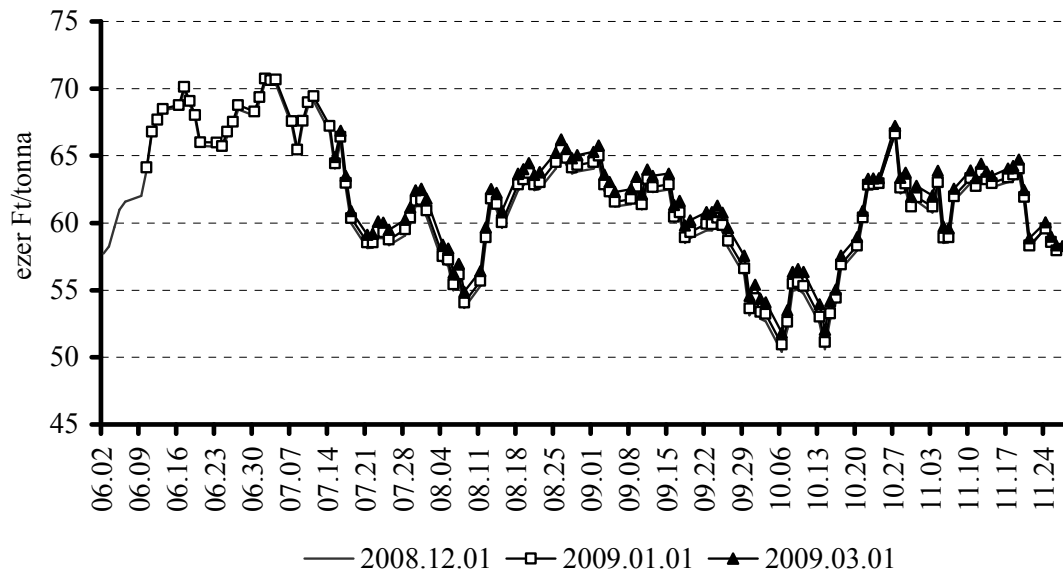
Forrás: CBOT/CME - Chichago Board of Trade

A szójaolaj különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a chicagói tőzsdén

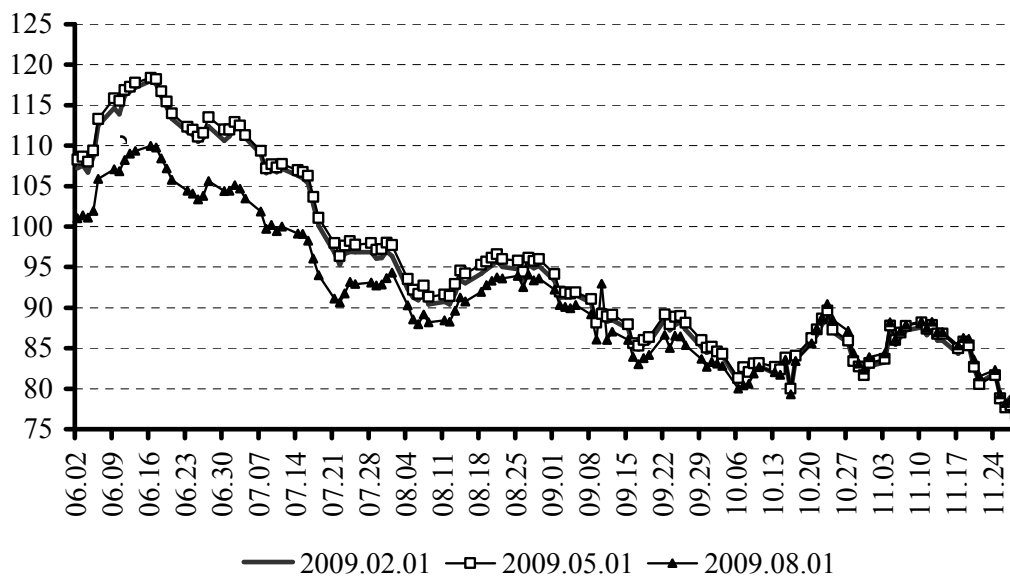
Forrás: CBOT/CME - Chichago Board of Trade

A szójaliszt különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a chicagói tőzsdén

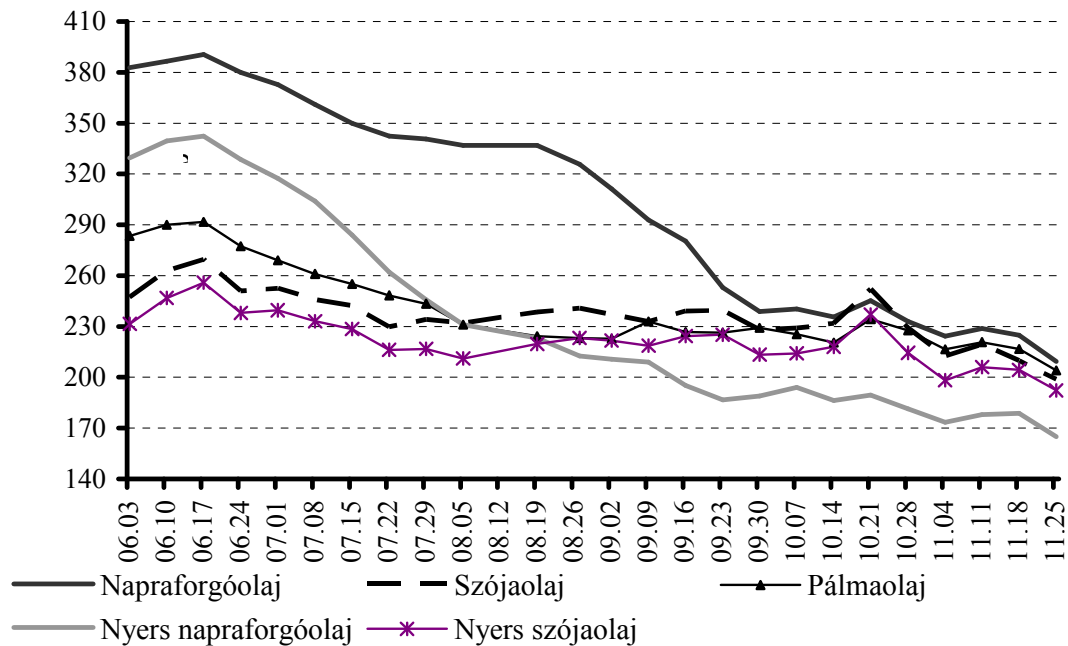
Forrás: CBOT/CME - Chichago Board of Trade

A repce különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a párizsi tőzsdén

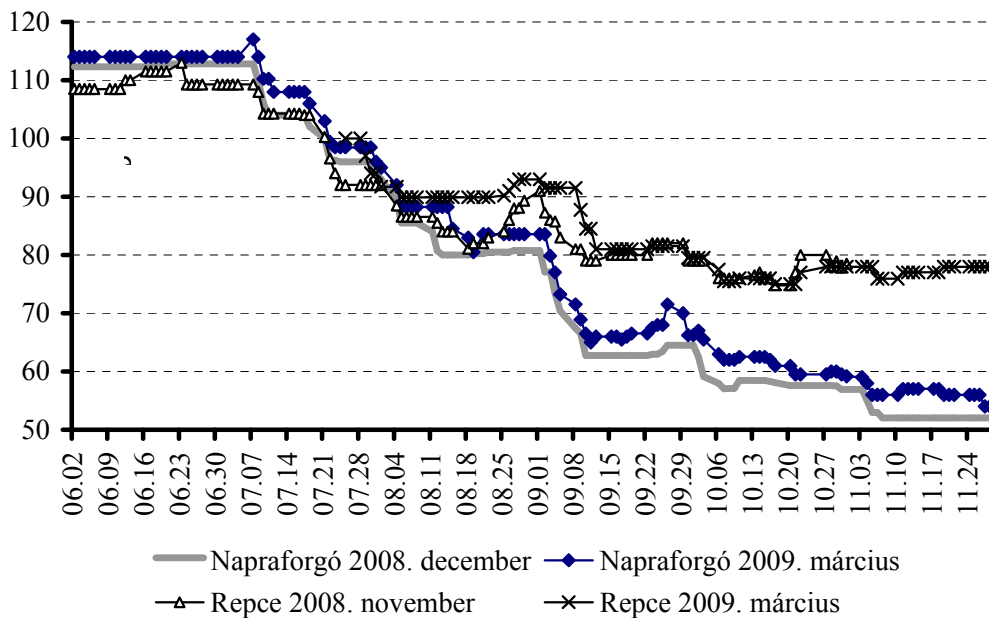
Forrás: MATIF Marché A Terme d' Instruments Financiers

A növényi olajok heti átlagára 2008-ban a milánói tőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló kötési ára 2008-ban a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés		2007. november	2008. október	2008. november	2008. november / 2007. november	2008. november / 2008. október
Ipari napraforgómag	tonna	219 435	246 903	270 726	123,4	109,6
	Ft/t	101 454	75 393	71 057	70,0	94,2
Repcemag	tonna	30	22 849	14 418	47 490,9	63,1
	Ft/t	73 650	98 137	96 465	131,0	98,3
Nyers napraforgóolaj	tonna	68	172	285	420,1	165,5
	Ft/t	304 571	224 763	208 888	68,6	92,9
Napraforgódara	tonna	23 600	10 911	18 125	76,8	166,1
	Ft/t	33 704	27 141	25 742	76,4	94,8
Nyers repceolaj	tonna	-	3 053	1 812	-	59,4
	Ft/t	-	225 015	213 182	-	94,7
Repcedara	tonna	-	7 704	4 359	-	56,6
	Ft/t	-	27 683	30 885	-	111,6

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényi olajok árai*

Ft/t

Ország		Hollandia	Német-ország	Olasz-ország	Egyesült Államok	Magyar-ország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tözsdei átlagár	Heti tözsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2008.10.31	176 138	-	181 514	-	-
	2008.11.14	184 294	-	177 861	-	-
	2008.11.28	163 113	-	165 007	-	-
Repcelaj	2008.10.31	203 658	210 238	-	-	-
	2008.11.14	211 832	217 807	-	-	-
	2008.11.28	189 501	190 799	-	-	-
Szójaolaj	2008.10.31	168 410	173 971	214 516	155 466	-
	2008.11.14	181 687	181 415	206 051	161 243	-
	2008.11.28	158 350	160 946	192 399	149 737	-

Forrás: AKI PÁIR, ZMP, BM, CME

* Fontosabb exportőr és importőr államok.

Az olajos magvak és darák európai árai

Ft/t

Ország		Hollandia	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
Termék	Időpont	Ártípus				
		Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
<i>Napraforgómag</i>	2008.10.31	70 497	65 275	-	-	69 226
	2008.11.14	73 327	72 648	-	-	76 112
	2008.11.28	73 327	63 158	-	-	77 943
<i>Napraforgódara</i>	2008.10.31	27 624	30 810	-	33 188	27 272
	2008.11.14	27 701	31 232	-	32 628	26 231
	2008.11.28	27 701	29 412	-	31 151	24 828
<i>Repcemag</i>	2008.10.31	84 335	84 596	78 647	77 863	94 445
	2008.11.14	89 621	85 955	84 063	79 877	88 749
	2008.11.28	89 621	79 331	77 466	71 687	99 405
<i>Repcedara</i>	2008.10.31	30 549	34 987	30 124	33 188	-
	2008.11.14	33 676	38 917	33 846	31 815	35 839
	2008.11.28	33 676	37 043	31 803	29 848	-

Forrás: AKI PÁIR, ZMP, BLPW

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

A **Gabona és Ipari Növények** kiadvány kéthetente jelenik meg.
A Piac-információs Szolgálat adatszolgáltatói valamint a rendszerhez még csatlakozni kívánó szervezetek számára a hozzájutás térítésmentes.

A Gabona és Ipari Növények kiadványon kívül kínáljuk még az

Élőállat és Hús
Tej és Tejtermékek
Baromfi
Zöldség, Gyümölcs és Bor
kiadványokat is

A Tej és Tejtermékek kiadvány havonta jelenik meg, a többi kéthetente.

A kiadványokkal kapcsolatban részletesebb felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt, tel. 1-476-3064

Kiadványaink a hazai piaci információkon kívül tájékoztatnak a szomszédos országok és az EU piaci árairól is. A hazai és külpiaci ártendenciák összehasonlítása, valamint a világpiaci folyamatok figyelése alapján a kiadványok megkönnyíthetik a hazai termékek piaci helyzetének megítélését és esetleg e termékek külpiacra való elhelyezését is.

KIADJA

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci-árinformációs Szolgálat
H-1093 Budapest, Zsil u. 3-5.
Telefon: (0036) 1-476-6092
Fax: (0036) 1-217-8111
Internet: www.aki.gov.hu
E-mail: akii@akii.hu